

ÅRSMELDING 2020

GUDBRANDSDAL KRISESENTER IKS



INNHALDSFORTEGNELSE

1.0	ORGANISASJON	s.	3
1.1	Gudbrandsdal Kriesesenter IKS	s.	3
1.2	Representantskap 2020 - 2023	s.	3
1.3	Styret 2020 - 2023	s.	3
1.4	Samarbeidsavtale med kommunene i Nord-Østerdal	s.	4
1.5	Kriesesenterets formål	s.	4
1.6	Vår forståelse av vold	s	5
2.0	ØKONOMI	s.	5
2.1	Finansiering	s.	5
2.2	Regnskap	s.	5
2.3	Revisjon		
2.4	Gaver	s.	5
2.5	Personal	s.	5
3.0	LOKALER	s.	6
3.1	Botilbudet for kvinner og deres barn, Skoletorget 6D	s.	6
3.2	Botilbud for menn og deres barn, Skoletorget 8	s.	7
4.0	KOMPETANSEHEVING, INTERN OPPLÆRING OG SAMARBEIDSMØTER	s.	7
4.1	Kompetanseheving	s.	7
4.2	Samarbeidsmøter	s.	8
4.3	Studenter i praksis	s.	9
4.4	Informasjon og utadrettet virksomhet	s.	9
4.5	Kompetanse hos fast ansatte	s.	9
4.6	HMS	s.	10
5.0	TILBUD VED SENTERET	s.	10
5.1	Vår grunnholdning	s.	10
5.2	Lovverk	s.	11
5.3	Dataløsninger	s.	13
5.4	Tilbud om advokatbistand	s.	13
5.5	Barn	s.	13
5.6	Prosjekter	s.	15
	1. Prosjekt 6. klasse	s.	15
	2. Prosjekt 3. klasse	s.	19
	3. Prosjekt«Våg å se – våg å handle»	s.	21
	4. Sansesrom	s.	21
5.7	Oppfølging i reetableringsfasen	s	22
5.8	Statistikk	s.	23
6.0	FOKUSOMRÅDER FOR 2021	s.	27
7.0	AVSLUTNING	s.	28

1.0 ORGANISASJON

1.1 Gudbrandsdal Kriesesenter IKS

Gudbrandsdal Kriesesenter ble etablert den 12. april 1989 som et interkommunalt tiltak drevet av kommunene: Lillehammer, Gausdal, Øyer, Ringeby, Sør-Fron, Nord-Fron, Sel, Vågå, Lom, Skjåk, Dovre, Lesja.

Kriesesenteret er lokalisert i Lillehammer kommune.

Fra den 01.02.2012 er Gudbrandsdalen Kriesesenter et interkommunalt selskap; Gudbrandsdal Kriesesenter IKS (GKS), og organiseres etter lov om interkommunale selskaper av 29.1.1999. Andre kommuner kan inngå samarbeidsavtale med GKS etter vedtak i representantskapet.

Nord-Østerdalskommunene, Alvdal, Folldal, Os, Rendalen, Stor-Elvdal, Tolga og Tynset, har et samarbeid med GKS om kjøp av kriesesentertjenester.

1.2 Representantskap 2020-2023

Representantskapet for Gudbrandsdal Kriesesenter IKS består av en representant for hver av eierkommunene. Ordfører, eller den som gis fullmakt, møter på vegne av kommunen. Representantskapet er kriesesenterets høyeste organ.

Representantskap Gudbrandsdal Kriesesenter IKS i perioden 2020–2023

Leder i representantskapet:

Jytte Sonne Lillehammer kommune

Nestleder i representantskapet:

Laila Jonassen Skåden Øyer kommune

Øvrige medlemmer:

Synnøve Volehaugen Gausdal kommune

Björg Setså Ringeby kommune

Ole Tvette Muriteigen Sør-Fron kommune

Rune Støstad Nord-Fron kommune

Birgit Dyrset Sel kommune

Harald Sve Bjørndal Vågå kommune

Bjarne Eiolf Holø Lom kommune

Edel Kveen Skjåk kommune

Astrid Skomakerstuen Ruste Dovre kommune

Ronald Kikut Lesja kommune

Det ble avholdt 2 representantskapsmøter; 19.06.2020 og 04.12.2020.

1.3 Styret

Gudbrandsdal Kriesesenter IKS ledes av et styre på 7 medlemmer med personlige varamedlemmer. Daglig leder er sekretær for styret.

Styrets sammensetning i perioden 2020-2023

Anne Lise Haavold Styreleder Lillehammer kommune

Thor Kristian Høiland Varamedlem

Synne Skogsrud Bjørgen Nestleder Lom kommune

Håvard Åmot Svestad Varamedlem

Jon Anders Martinussen Medlem Gausdal kommune

Sølvi Bergset Varamedlem

Liv Aslaksdotter Hustveit	Medlem	Ringeby kommune
Erik Granlien	Varamedlem	
Eivind Lund	Medlem	Sør-Fron kommune
Anita Skjeggstad Nord	Varamedlem	
Lars Ekre	Medlem	Sel kommune
Hilde Engvik Lusæter	Varamedlem	
Hege Susanne Myrhaug	Medlem	Ansattes representant
Kjersti Huuse	Varamedlem	

Det er avholdt 2 styremøter; 25.05.2020 og 01.12.2020

1.4 Samarbeidsavtale med kommunene i Nord-Østerdal

Nord-Østerdalskommunene, Alvdal, Folldal, Os, Rendalen, Stor-Elvdal, Tolga og Tynset, har et samarbeid med GKS IKS om kjøp av krisesenter tjenester.

Det ble arrangert samarbeidsmøte med kommunene i Nord-Østerdal 01.10.2020. På grunn av koronapandemien ble møte gjennomført på Teams.

Følgende kommuner var representert: Tynset, Folldal og Rendalen.

Temaer på møte:

- Orientering om drift og ansatte.
- HMS.
Arbeidsmiljø og sykefravær. Internkontroll.
- Orientering om bruk av senteret.
Brukererfaringer -utfordringer - muligheter
- Orientering om krisesenterets prosjekter:
«Prosjekt 6. klasse» voldsforebyggende undervisningsopplegg for 6. trinn i barneskolen, og «Prosjekt 3. klasse» som er et voldsforebyggende undervisningsopplegg tilpasset 3. trinn i barneskolen.
«Våg å se – våg å handle», kurs for barnehageansatte om å forebygge og avdekke overgrep og vold mot barn.

1.5 Krisesenterets formål

Gudbrandsdal Krisesenter IKS har som hovedformål å yte hjelp til voksne og barn som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner slik det fremgår i LOV 2009-06-19 nr 44: Lov om kommunale krisesentertilbud §§ 1 og 2.

Krisesenteret skal tilby voksne og barn som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner, et trygt, heldøgns, helårs og gratis botilbud i en overgangsperiode, avgrenset i tid, inntil de hjelpesøkende finner mer permanente løsninger. Krisesenteret skal gi brukerne støtte og veiledning og hjelp til å ta kontakt med andre deler av tjenesteapparatet og også tilby dagsamtaler og telefonsamtaler hvor aktuelle brukere kan få råd og veiledning. Videre skal vi gi tilbud om oppfølging i reetableringsfasen.

Senteret drives etter prinsippet hjelp til selvhjelp. GKS skal også drive forebyggende opplysningsarbeid om vold i nære relasjoner.

1.6 Vår forståelse av vold

«Vold er enhver handling rettet mot en annen person som gjennom denne handlingen krenker en annen, får den andre personen til å gjøre noe mot sin vilje eller slutte å gjøre som den vil.»

(Psykolog Per Isdal -2000)

Vi finner denne definisjonen som dekkende for vår forståelse av vold.

Voldens konsekvenser er alvorlige i forhold til fysisk og psykisk helse og dette er veldokumentert i en mengde forskningsrapporter. Forskning viser at det kan få svært alvorlige konsekvenser for barn å leve med vold i familien. Vold, mishandling og overgrep er også årsak til mange andre sosiale-, helse- og økonomiske problemer, og er derfor å anse som viktig å bekjempe på både individ- og samfunnsnivå.

2.0 ØKONOMI

Krisesenterets budsjett for 2020 var på kr 7 495 300,-

Krisesenteret har en nøktern drift og holder seg innenfor rammene i budsjettet.

Regnskapet for 2020 viser et mindreforbruk på kr. 217 600-.

2.1 Finansiering

I 2020 mottok vi tilskudd fra eierkommuner slik:

- Lillehammer kommune 50 %
- 11 Gudbrandsdalskommuner 50 %, fordelt etter innbyggertall

Kostnadene for Nord-Østerdalkommunene, som vi selger krisesentertjenester til, fordeles mellom kommunene forholdsvis etter folketall med samme sum som eierkommunene i Gudbranddalen + et administrasjonspåslag på 10%.

Satsen er kronebeløp pr. innbygger jf. Selskapsavtalen punkt 6 Finansiering. For Lillehammer kommune er satsen i 2020 kr. 109,52 og for de øvrige eierkommuner kr. 71,33.

For kommunene i Nord-Østerdal er satsen kr. 78,46

Det var en prisvekst på 3,10 % KPI januar 2018/2019 ref SSB.

2.2 Regnskap

Fellesenhet Økonomi, Lillehammer kommune, fører regnskapet for Gudbrandsdal Krisesenter IKS. Regnskapet for 2020 viser at Gudbrandsdal Krisesenter IKS har en solig økonomi.

Hovedgrunnen til det er at vi selger krisesentertjenester til 7 kommuner i Nord-Østerdal, og at vi i flere år har søkt og blitt tildelt prosjektmidler fra blant andre Statens sivilrettsforvaltning og Kompetansesenter for kriminalitetsforebygging.

2.3 Revisjon

Regnskapet for Gudbrandsdal Krisesenter IKS revideres av Innlandet Revisjon IKS.

2.4 Gaver

Lillehammer Soroptimistklubb – sosiale tiltak brukere.

Lions Club Lillehammer – tilrettelegging for barn på senteret.

Minnegave til ansatte.

2.5 Personalet

I 2020 hadde Gudbrandsdal Krisesenter IKS 7,25 årsverk og 12 fast ansatte.

100 % Daglig leder

100 % Fagleder

265 % Miljøterapeut

230 % Miljøarbeider 30 % vakant stilling

Ansatte har ordnede lønns- og arbeidsforhold på linje med kommunalt ansatte. De har yrkesskadeforsikring, gruppelivsforsikring og er medlemmer av KLP etter gjeldende regler. Nattevakter avlønnes med redusert sats da deler av vakta er hvilende vakt (vakt på vaktrom). Legemeldt sykefravær jf. NAV statistikk:

- | | |
|------------------|------------------|
| 1. kvartal: 27,7 | 2. kvartal: 11,1 |
| 3. kvartal: 9,7 | 4. kvartal: 1,4 |

Tre ansatte i til sammen 2,4 årsverk var langtidssykmeldt, 100% eller gradert, fra januar til august. Ingen av sykmeldingene var direkte relatert til deres arbeidsforhold på krisesenteret.

GKS er medlem av KS Bedrift/Samfunnsbedriftene, kommunenes interesse- og arbeidsgiverorganisasjon.

Ansatte har tariffavtale i KS.

Vi arbeider systematisk med arbeidsmiljøforbedringer og tilstreber en åpen og god dialog på arbeidsplassen. Det er utarbeidet gode rutiner for sykefraværsoppfølging i samarbeid med representant for de ansatte.

Frisk Helse er vår bedriftshelsetjeneste. I tillegg til HMS-relaterte veiledningsmøter med daglig leder og verneombudet, kan ansatte ta kontakt med Frisk Helse for arbeidsrelaterte konsultasjoner.

HMS-arbeidet er fast tema på alle personalmøter.

3.0 LOKALER

Gudbrandsdal Krisesenter IKS leier lokaler, Skoletorget 6, av Lillehammer kommune. Leieavtalen er videreført fra 01.01.2020 til 31.12.2029.

3.1 Botilbudet for kvinner og deres barn, Skoletorget 6D

Første etasje består av:

- Et kontor med 2 kontorplasser med et stort møtebord
- Et mindre kontor for daglig leder
- Et rom som er innredet til sanserom til bruk for voksne beboere og barn.
- Beboer-rom for personer med nedsatt funksjonsevne. Dette rommet kan også fungere som ungdomsrom når ingen brukere bor der. Rommet benyttes som samtalerom når det ikke benyttes til beboer-rom.
- HC-bad og toalett/vaskerom
- Personal bad og toalett
- Kjøkken og stue med lekekrok for barn
- Gjestetoalett
- Rom til nattevakt

Andre etasje består av:

- 3 beboer-rom med egne bad
- 2 beboer-rom som deler ett bad
- To felles kjøkken
- Felles vaskerom
- Felles stue
- Lekerom

Rommene i første etasje har tilfredsstillende ventilasjonsanlegg, jfr. Arbeidstilsynets krav til ventilasjon på arbeidsplasser.



3.2 Botilbudet for menn og deres barn, Skoletorget 8

Det er i Lov om kommunale Krisesentertilbud krav til et separat botilbud til menn. Fra 01.04.2015 leier vi en leilighet til menn og deres barn. Leiligheten er lokalisert i nabohuset til krisesenteret, og dette er praktisk i forhold til drift, personalressurser og fleksibilitet.

Leiligheten består av:

- 2 separate soverom med familiekøyer
- Felles stue/kjøkken og bad
- Felles vaskerom i kjeller

4.0 KOMPETANSEHEVING, INTERN OPPLÆRING OG SAMARBEIDSMØTER

4.1 Kompetanseheving

De ansatte er senterets viktigste ressurs. Det er i hovedsak i veiledning, rådgivning og i daglig samhandling med mennesker vår jobb gjøres. Vi ser derfor nødvendigheten av kontinuerlig læring for våre ansatte. Vi møter stadig nye utfordringer i vårt arbeid på krisesenteret.

Alle nyansatte får opplæring før de har ansvar for vakter.

Vår viktigste arena for drøfting og veiledning er personalmøter og veiledning. Personalmøter avholdes 2 timer pr. måned og veiledning 2 timer pr. måned med ekstern veileder.

Kurs, konferanser, fagdager og fagnettverk i 2020:

På grunn av Covid-19 pandemien og smittevernsituasjonene har det vært redusert aktivitet i 2020, og noen kurs og konferanser ble gjennomført digitalt.

- ROSA- seminar, Oslo 21- 22 september. Tema: Menneskehandel
- RVTS-øst, Oslo 8. oktober. Tema: Traumebasert omsorg – traumeforståelse.
- RVTS-øst og Bufdir., Krisesenterkonferanse 27. og 28. oktober. Tema: Seksuell vold. Konferansen ble streamet.
- Fylkesmannen i Innlandet og DPS Gjøvik, Krisekonferansen 2020 ble arrangert som videokonferanse 10.november. Tema: Vold i nære relasjoner.
- RVTS-øst, regional digital fagdag 30. november 2020.
Psykologspesialist Judith van der Weele vil ha det faglige innholdet som vil handle om traumesensitivt arbeid med voksne og barn på krisesenter.

Intern Fagdag for fast ansatte 10.september, kursholder Camilla Storlien

Tema for fagdagen: Kommunikasjon - Selvledelse - Rolle

ICDP- opplæring

International Child Development Programme (ICDP) er et enkelt, helsefremmende og forebyggende program som har som mål å styrke omsorgen og oppveksten for barn og unge. Det retter seg mot omsorgsgivere og skal styrke deres omsorgskompetanse. ICDP ble utviklet av professor Karsten Hundeide og professor Henning Rye ved Universitetet i Oslo. ICDP er anerkjent og benyttet av bl.a. UNICEF og WHO.

Programmet er kultursensitivt, og finnes i en egen versjon for minoritetsforeldre. Det kan også tilpasses ulike grupper, eksempelvis volds- og traumeutsatte. For å drive en ICDP foreldreveiledningsgruppe kreves sertifisering. Bufdir har laget egne sertifiseringskurs for ansatte på krisesentre for at flere krisesentre skal kunne tilby ICDP-kurs til sine brukere.

Gudbrandsdal Krisesenter IKS har to ansatte med ICDP-sertifisering.

Gudbrandsdal Krisesenter har mulighet til å starte opp egne ICDP-grupper ved senteret i perioder med flere aktuelle beboere. Vi kan tilby veiledningen individuelt, og vi kan samarbeide med ulike kommuner om å drive ICDP-grupper. I tillegg kommer utdanningen til nytte i hverdagen på senteret, som et verktøy i observasjon av samspill og i generell foreldreveiledning.

Barnefaglig nettverk, region Øst

Gudbrandsdal Krisesenter IKS deltar i Barnefaglig nettverk region øst. Dette er et samarbeid mellom krisesentrene i region øst for å dele erfaringer og øke kompetansen i det barnefaglige arbeidet på sentrene. Nettverket har møter om lag to ganger pr år, og møtene holdes på de ulike sentrene. Møtene består av en faglig del og en del med erfaringsutveksling. Det har ikke vært avholdt møter i 2020, grunnet corona-pandemien.

4.2 Samarbeidsmøter

Krisesenteret har et godt samarbeid med kommunene som støtter driften vår og andre kommuner som brukere er bosatt i.

4.3 Studenter i praksis

Gudbrandsdal Kriesesenter IKS har tatt i mot en student fra Høgskolen i Innlandet i praksis i 2020. I høstsemesteret hadde vi student fra barnevernspedagogikk avgangsklasse.

4.4 Informasjon og utadrettet virksomhet

Forelesning for Høgskolen i Innlandet, avgangskull sosionomstudiet
Deltatt i fagpanel, Høgskolen i Innlandet, Para teater (3 forestillinger)
Forelesning for lærere og tilsette på Folldal skole
Artikkel om kriesesenteret i Gd
Facebook-intervju med LO Innlandet

Kriesesenteret har også i 2020 leid annonse/reklameplass på kinoer i Gudbrandsdalen og Nord-Østerdalen. Utgangspunktet er videoklipp fra politiets informasjonskampanje for å forebygge vold i nære relasjoner: «Hvor lite skal du finne deg i?». Kinoreklamen vises før voksenfilmene på Lillehammer kino, Tynset kino, Otta kino, samt bygdekinoen i Gudbrandsdalen.

Vi har informasjonsbrosjyre rettet mot brukere og samarbeidspartnere.
Norsk Kriesesenterforbund har tidligere utarbeidet en informasjonsbrosjyre om kriesesentertilbudet oversatt til 25 språk som vi benytter også i dag.

Vi har brosjyrer angående vårt tilbud om en time gratis advokatbistand.

Gudbrandsdal Kriesesenter IKS har hjemmeside:

www.gudbrandsdal-kriesesenter.no

og du kan besøke oss på Facebook.

4.5 Kompetanse hos fast ansatte

Senterets ansatte i 2020 har blant annet følgende utdanning:

- 3 bachelor i barnevern
- 3 bachelor i sosialt arbeid
- 1 barne- og ungdomsarbeider
- 2 er i sosialfaglig høyskoleutdanning
- Ansatte har ulik arbeidserfaring og videreutdanning

Det er et stort faglig fokus på kriesesenteret og det er gode rutiner og prosedyrer for det faglige arbeidet. Ansatte har ulik arbeidserfaring og videreutdanning som anses som et viktig bidrag til den samlede kompetansen ved senteret. Mange har sosialfaglig utdanning og erfaring fra andre kommunale og statlige instanser, og flere ansatte har lang arbeidserfaring på kriesesenteret.

4.6 HMS

Det er utarbeidet prosedyrer som skal bidra til et godt faglig arbeid, og sikre best mulig tjenesteyting overfor våre brukere. Prosedyrene er lett tilgjengelige og blir endret ved behov. Prosedyrehåndboken bidrar til forutsigbarhet og trygghet i vår arbeidssituasjon.

Vi har jevnlig personalmøter og brannøvelser. Beboere blir informert om brannrutiner og rutiner for sikkerhetsalarm ved ankomst, og dette er tema på beboermøte hver uke.

En ansatt er brannvernleder. Det utarbeides prosedyrer og dokumenter for å sikre og følge opp HMS-arbeidet på senteret.

Lillehammer kommune, som huseier, har installert nytt brannvernannlegg på Skoletorget 6D.

Vårt dørkamera/ringeklokkeanlegg ble skiftet ut høsten 2020. For å kunne ivareta sikkerheten til både brukere og ansatte, må vi kunne se og snakke med de som ringer på døra før vi sliper de inn på senteret.

5.0. TILBUD VED SENTERET

Gudbrandsdal Kriesesenter IKS gir tilbud til personer som har vært eller er utsatt for vold i nære relasjoner. Vold i nære relasjoner handler om at noen i din egen familie, eller mennesker du har et nært tillitsforhold til, utøver mishandling, fysisk eller psykisk vold, seksuelle overgrep, voldtekt, trusler om vold og andre former for vold.

Kriesesenteret tilbyr:

- Døgnåpen telefon
- Dagsamtaler for kvinner og menn
- Beskyttelse
- Midlertidig botilbud for kvinner og barn
- Midlertidig botilbud for menn og deres barn
- Samtaler og veiledning
- Hjelp til å bearbeide voldsopplevelser
- Tolketjeneste
- Hjelp til kontakt med andre tjenester og hjelpetilbud
- Advokatbistand
- Oppfølging i reetableringsfasen

GKS er et gratis, helårs, heldøgns, trygt og midlertidig botilbud. Et gratis dagtilbud, og et helårs- og heldøgns tilbud hvor personer kan få råd og veiledning pr. telefon, og oppfølging i reetableringsfasen. Enkelt personer kan ta direkte kontakt med kriesesenteret uten henvisning eller timeavtale.

5.1 Vår grunnholdning

Vi arbeider etter et grunnprinsipp om hjelp til selvhjelp. For oss innebærer dette at vi i gjennom å hjelpe andre må ivareta den andres rett til å foreta egne valg i livet. Vi skal behandle brukere med respekt og forståelse. Vi tilbyr veiledning og informasjon som kan bidra til at brukere får en bedret livssituasjon.

5.2 Lovverk

Krisesenterloven

Lov om kommunale krisesentertilbud. Ikrafttredelse 01.01.2010.

Krisesenterloven gir alle kommuner en plikt til å sørge for et krisesentertilbud til kvinner, menn og barn utsatt for vold i nære relasjoner.

1. Formålet med lova

Formålet med denne lova er å sikre eit godt og heilskapleg krisesentertilbud til kvinner, menn og barn som er utsette for vald eller truslar om vald i nære relasjonar.

§ 2. Krav til krisesentertilbudet

Kommunen skal sørge for eit krisesentertilbud som skal kunne nyttast av personar som er utsette for vald eller truslar om vald i nære relasjonar, og som har behov for rådgeving eller eit trygt og mellombels butilbod.

Tilbudet skal gi brukarane støtte, rettleiing, hjelp til å ta kontakt med andre delar av tenesteapparatet og skal omfatte:

- a) eit krisesenter eller eit tilsvarande gratis, heilårs, heildøgns, trygt og mellombels butilbod, og
- b) eit gratis dagtilbod, og
- c) eit heilårs og heildøgns tilbod der personar nemnde i første ledd kan få råd og rettleiing per telefon, og
- d) oppfølging i reetableringsfasen, jf. § 4.

Enkeltpersonar kan vende seg direkte til krisesentertilbudet som nemnt i andre ledd, utan tilvising eller timeavtale.

Kommunen skal sørge for god kvalitet på tilbodet, mellom anna ved at dei tilsette har kompetanse til å ta vare på dei særskilte behova til brukarane.

Butilbodet til kvinner og butilbodet til menn skal vere fysisk skilde.

Departementet kan gi forskrift om krav til kompetanse hos dei tilsette og krav til fysisk sikring av lokale.

§ 3. Individuell tilrettelegging av tilbod

Kommunen skal sørge for at tilbodet så langt råd er blir lagt til rette slik at det kjem dei individuelle behova til brukarane i møte.

Kommunen skal sørge for å ta vare på barn på ein god måte som er tilpassa deira særskilte behov, og skal også sørge for at barn får oppfylt dei rettane dei har etter anna regelverk.

Kommunen skal sørge for at brukarar av bu- og dagtilbodet får tilgang til kvalifisert tolk dersom det er nødvendig for at dei skal få eit fullgodt tilbod. Kommunen skal sørge for rutinar for kvalitetssikring, bestilling og betaling av tolketenester.

§ 4. Samordning av tenester

Kommunen skal sørge for at kvinner, menn og barn som er utsette for vald eller truslar om vald i nære relasjonar, får ei heilskapleg oppfølging gjennom samordning av tiltak mellom krisesentertilbudet og andre delar av tenesteapparatet.

Tilbod og tenester etter denne lova kan inngå som ledd i samordninga av ein individuell plan etter anna lovgiving, jf. sosialtjenesteloven § 4-3 a, pasientrettighetsloven § 2-5, psykisk helsevernloven § 4-1 og lov 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene § 6-2 a.

§ 5. Teieplikt

Alle som utfører teneste eller arbeid etter denne lova, har teieplikt etter forvaltningsloven §§ 13 til 13 e. Brot på teieplikta straffast etter straffeloven § 121.

Teieplikta gjeld også fødestad, fødselsdato, personnummer, statsborgarforhold, sivilstand, yrke, bustad, arbeidsstad og andre opplysningar som kan røpe at nokon har vore i kontakt med tilbodet.

Opplysningar til andre forvaltningsorgan, jf. forvaltningsloven § 13 b nr. 5 og 6, kan berre givast når dette er nødvendig for å fremme oppgåvene til kommunen etter denne lova, eller for å førebyggje vesentleg fare for liv eller alvorleg skade på helsa til nokon.

§ 6. Opplysningar til barneverntenesta

Alle som utfører teneste eller arbeid etter denne lova, skal i utføringa av arbeidet vere merksame på forhold som kan føre til tiltak frå barneverntenesta.

Utan hinder av teieplikta skal alle som utfører teneste eller arbeid etter denne lova av eiga tiltak gi opplysningar til barneverntenesta i kommunen når det er grunn til å tru at eit barn blir mishandla i heimen eller det ligg føre andre former for alvorleg omsorgssvikt,

jf. barnevernloven § 4-10, § 4-11 og § 4-12. Det same gjeld når eit barn har vist vedvarande alvorlege åtferdsvanskar, jf. barnevernloven § 4-24.

Barnevernloven § 6-4 andre ledd tredje og fjerde punktum gjeld tilsvarande.

§ 7. Politiattest

Den som blir tilsett eller får tildelt oppgåver som inneber kontakt med brukarar av eit krisesenter eller tilsvarande bu- og dagtilbod, skal leggje fram politiattest.

Politiattesten skal vise om vedkommande er sikta, tiltalt, har vedteke førelegg eller er dømd for brot på straffeloven §§ 162, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 199, 200 andre ledd, 201, 201 a, 203, 204 a, 219, 224, 229 andre og tredje straffealternativ, 231, 233, 267 og 268.

Brot på straffeloven §§ 192 til 197, 199, 200 andre ledd, 201 første ledd bokstav c, 201 a, 203, 204 a og 233 skal det opplysast om utan den tidsavgrensinga som følgjer av lov 11. juni 1971 nr. 52 om strafferegistrering § 6 første ledd nr. 4-9. Brot på dei andre føresegnene som er nemnde ovanfor, skal det opplysast om i samsvar med lov 11. juni 1971 nr. 52 om strafferegistrering § 6. Attesten skal ikkje vere eldre enn tre månader.

Departementet kan gi nærmare forskrift om krav til politiattest, medrekna retningslinjer om oppbevaring av attestane.

§ 8. Internkontroll

Kommunen skal føre internkontroll for å sikre at dei verksemdene og tenestene som utgjer krisesentertilbodet, utfører oppgåvene sine i samsvar med krav fastsette i lov eller forskrift.

Kommunen må kunne gjere greie for korleis ein oppfyller denne plikta.

§ 9. Statleg tilsyn

Fylkesmannen skal føre tilsyn med at kommunen oppfyller pliktene pålagde etter §§ 2, 3, 4 og 8.

Reglane i kommuneloven kapittel 10 A gjeld for den tilsynsverksemda som er nemnd i første leddet.

§ 10. Bruk av lova på Svalbard

Kongen kan gi forskrifter om bruken av lova på Svalbard og har høve til å fastsetje særlege reglar der det blir teke omsyn til forholda på staden.

§ 11. Ikraftsetjing og overgangsreglar

Lova blir sett i kraft frå den tid Kongen bestemmer.

Departementet kan i forskrift gi nærmare overgangsreglar.

Frå 1 jan 2010, etter res. 4 sep 2009 nr. 1154.

§ 12. Endring i anna lovgjeving

Med verknad frå ikraftsetjinga av lova gjer ein denne endringa i anna lovgjeving: – – –

Vi informerer våre brukere om at vi forholder oss til ulike lovverk og forskrifter. De viktigste i tillegg til krisesenterloven er:

- Forvaltningsloven §§ 13 til 13e, taushetsplikt
- Straffeloven § 196, avvergingsplikt for alvorlige straffbare handlinger
- Personopplysningsloven
- Lov om barneverntjenester

Ved behov for bekymringsmelding/opplysninger til barneverntjenesten har vi utarbeidet egne prosedyrer for dette. Vi bestreber oss på å informere mødre/fedrene som bor hos oss om vår bekymring, sender bekymringsmelding og svarer på henvendelser fra barneverntjenesten om eventuelle tilleggsopplysninger. Vi kan også drøfte vår bekymring anonymt med barneverntjenesten.

5.3 Dataløsninger

- Krisesenteret har egen hjemmeside: www.gudbrandsdal-krisesenter.no. Det er et stort antall besøk på denne siden hver måned. Gudbrandsdal Krisesenter har også egen facebookside hvor det jevnlig legges ut informasjon relatert til vold i nære relasjoner.
- Vi bruker "GAT", et system for turnus og lønn.
- Vi benytter det elektroniske journalføringssystemet Socio. Dette medfører en god oppfølging av senterets brukere i form av bedre intern informasjonsflyt, og bidrar til en god oversikt over aktive beboere og dagbrukere, og passive/tidligere brukere. Systemet sikrer trygg lagring av sensitive personopplysninger.

5.4 Tilbud om advokatbistand

Gudbrandsdal Krisesenter har hatt tilbud om advokatbistand annen hver tirsdag både vår og høst i 2020. Tilbudet er en gratis «førstehjelp». Alle med problemstillinger relatert til vold i nære relasjoner kan benytte seg av tilbudet. Hvis brukere ikke har anledning til å komme til krisesenteret for samtale med advokat, kan samtalen tas på telefon. Vi har knyttet til oss to lokale advokatkontor; Advokat Ljoså og Advokatene på Lilletorget. Brukere står fritt til å benytte andre advokater ved eventuelt ytterlig behov for bistand. Advokatkontorene er fleksible og bistår våre brukere også utenom planlagte timeavtaler, feks i sommermånedene

5.5 Barn



Barna er foresattes ansvar når de oppholder seg på senteret. I samarbeid med foresatte skal ansatte legge forholdene til rette slik at barna kan komme med sine historier, opplevelser og spørsmål. Fagleder har et spesielt ansvar for planlegging og gjennomføring av dette tilbudet i samarbeid med daglig leder. Vi bestreber oss på å ha egne tilrettelagte samtaler med alle barn som er brukere hos oss, og ber foreldrene om samtykke til å snakke med deres barn.

Krisesenteret er opptatt av å sikre at barn som bor på krisesenter over lengre tid har mulighet til å delta på dagtilbud i form av barnehage eller skole. Vi har i 2020 laget nye prosedyrer og rutiner som skal sikre at dette følges opp. Hvordan dette foregår er individuelt i fht om barna kan fortsette på egen skole/barnehage eller om de må ha et tilbud nærmere krisesenteret. Når det gjelder skoletilbud samarbeider vi ofte med Hammartun barne- og ungdomsskole, som er nærmeste nabo til senteret. Dersom barn på senteret har behov for midlertidig barnehageplass avhenger dette av om det finnes ledige plasser i kommunen. Når barn pga sikkerhet eller av andre grunner skal ha hjemmeskole i en periode, er senteret behjelpelige i kontakten med skolen og i å bistå foreldrene med å følge opp undervisningen.

Vi har mottatt gaver og pengegaver fra forskjellige organisasjoner som er øremerket trivselstiltak for barn. Det er viktig for barn og foresatte å få positive opplevelser og fellesopplevelser i perioden de bor på krisesenteret.

Vi har et inngjerdet uteområde med sandkasse, dukkestue og huskestativ. Vi har parkområde, skoler og sportsplass nært beliggende til senteret. Vi har en del uteleker som sykler, sparker, skøyter, ski og akebrett som barn og voksne kan benytte seg av.

Andre tilbud til barn på krisesenteret er:

Samvær mellom fosterbarn og biologiske foreldre. Krisesenteret har etter forespørsel fra barnevernet vært arena for samvær med tilsyn mellom barn plassert i beredskapshjem/fosterhjem og biologiske foreldre. Dette tilbudet er blitt mye etterspurt og brukt. Vi stiller lokaler til disposisjon i den grad det er forsvarlig i forhold til den ordinære driften. Fra mars til juli i 2020 hadde vi ikke tilbud om samvær på senteret, da vi ønsket å ha færrest mulig mennesker inn på senteret for å kunne ivareta smittevern på best mulig måte slik at det skulle være trygt for våre beboere. Fra uke 34 åpnet vi opp igjen for samvær, men kun for barneverntjenester fra senterets eier- og samarbeidskommuner.

5.6 PROSJEKTER

Voldsforebyggende prosjekter

Fra 2020 ble søkekriteriene fra Kompetansesenter for kriminalitetsforebygging endret, og det var bare virksomheter registrert i Frivillighetsregisteret som kunne søke prosjektmidler.

Gudbrandsdal Kriesesenter er et interkommunalt selskap og kan ikke registreres i Frivillighetsregisteret, og var derfor ikke lenger kvalifisert for å søke midler. For at kriesesenteret skulle kunne fortsette å gi dette tilbudet til kommunene i 2020, ble det fattet et vedtak i styret om at kostnader utover rammene i budsjettet kunne dekkes av kriesesenterets disposisjonsfond hvis nødvendig.

1. Voldsforebyggende prosjekt i 6.klasse



Gudbrandsdal Kriesesenter IKS har siden 2015 fått tildelt midler til å drive med forbyggende arbeid, og har i hele denne perioden undervist sjette-klassinger i våre kommuner om temaet vold i nære relasjoner.

Pandemien og nedsteningen i forbindelse med denne fikk også konsekvenser for Prosjekt 6.klasse. All planlagt undervisning våren 2020 måtte avlyses eller utsettes. Til tross for dette fikk vi gjennomført undervisning i noen av kommunene.

Målsetting

Målsettingen med Prosjekt 6.klasse er at elever i 6.klasse skal få økt kunnskap og handlingskompetanse når det gjelder vold i nære relasjoner. Etter våre besøk ønsker vi at elevene skal vite mer om hva som er vold, ulike former for vold, tegn på at andre kan være utsatt for vold, normale reaksjoner på vold, og hvilke skadevirkninger vold i nære relasjoner kan ha. Vi ønsker at elevene skal vite hvor man kan henvende seg for å få hjelp dersom man selv eller noen man kjenner er utsatt for vold, og at det er viktig å be om hjelp. Vi ønsker å «ufarliggjøre» temaet vold i nære relasjoner, og vise at det er mange rundt dem man kan snakke med om dette.

I tillegg til å gi kunnskap og handlingskompetanse til elever skal prosjektet gi økt handlingskompetanse og kunnskap om vold i nære relasjoner til samarbeidspartnere som deltar. (Lærere, skolehelsetjenesten, barneverntjenesten, miljøterapeuter og assistenter).

Prosjektmedarbeidere

Det har vært Ragnar Brenden (Sosionom), Mette Andersen (Barne- og ungdomsarbeider) og Kjersti Huuse (Barnevernspedagog) som har jobbet med prosjektet i 2020.

Antall besøk

I løpet av 2020 har vi besøkt 12 klasser på 10 skoler. Dette er en klar nedgang fra 2019, hvor vi hadde 29 skolebesøk. Nedgangen skyldes restriksjoner og nasjonale anbefalinger i forbindelse med å hindre spredning av korona-viruset. Skoleåret 2019/2020 hadde vi til sammen 15 skolebesøk.

Kontaktetablering

Prosjektet ble startet i 2015, og er nå godt kjent i våre 19 eier- og samarbeidskommuner. Vi tar direkte kontakt med rektor på skolene pr telefon, for å høre om de er interessert i å delta i året som kommer. Vi opplever at skolene i de 18 kommunene vi har vært med prosjektet er positive til at vi kommer med vårt voldsforebyggende prosjekt. Ofte får vi direkte forespørsler fra lærere og helsestasjon om vi kommer til deres skole i løpet av året.

Samarbeid

Samarbeidspartnere i forbindelse med prosjektet er rektorer, kontaktlærere, skolehelsetjenesten, barnevernstjenesten, miljøterapeuter og assistenter.

Det er viktig for oss å ha et godt samarbeid med aktuelle samarbeidspartnere for å kunne:

- Ivareta elevene på best mulig måte under og etter undervisningen
- Nå målsettingen om handlingskompetanse både hos elever og hos ansatte i skole, skolehelsetjeneste og barnevern
- Formidle viktigheten av å se, snakke og handle i forhold til et tabubelagt tema som vold i nære relasjoner
- Etablere kontakter i skolene og kommunene som vil være nyttig i det kontinuerlige arbeidet med bekjempelse og forebygging av vold i nære relasjoner
- Synliggjøring og bevisstgjøring av vårt tjenestetilbud til kommunene

Praktisk gjennomføring

Gjennomføringen av besøk på den enkelte skole er tredelt, med formøte, undervisning og etter-møte.

Formøte: Varighet ca. 30 minutter

I formøtet gjøres en presentasjon av deltagerne. Deltagerne på formøte er kontaktlærer og evt. assistent, representant fra barneverntjenesten i skolens kommune og representant fra skolehelsetjenesten.

Krisesenteret gir en kort informasjon om prosjektet og hvilke temaer vi vil snakke om i klassen. Vi avklarer om det er spesielle hensyn som bør tas i klassen med tanke på syn, hørsel, språk eller enkeltelevers bakgrunn. Vi lager avtaler om hvordan vi ivaretar eventuelle reaksjoner som kommer fra elevene underveis i undervisningen.

Undervisning: Varighet 45 – 60 minutter

Vi er to ansatte som gjennomfører undervisningen sammen, og undervisningen er lagt opp som en dialog med elevene. Vi bruker ikke digitale hjelpemidler fordi vi ønsker at det skal være så enkelt som mulig for skolene å kunne delta, og at det ikke skal kreve forberedelser fra deres side. Vi bruker forelesning, oppgaver, dialog og rollespill som verktøy.

Undervisningen inneholder informasjon om ulike former for vold, og vanlige reaksjoner på å leve med vold. Vi har fokus på at det aldri er barn sin skyld at vold skjer, og at det alltid er voksne sitt ansvar at barn vokser opp i trygge og gode omgivelser. Vi prøver å hjelpe barna til å finne frem til hvem som er trygge voksne for dem, og hvem de kan kontakte for å be om hjelp ved behov. Vi har fokus på at familier kan få hjelp til å ha det bedre sammen. Vi avklarer begreper som kan være vanskelige, og vi har tilrettelagt undervisningen til å passe barnas nivå.

Etter undervisningen deler vi ut brev med oppsummering av undervisningen som elevene kan ta med hjem til sine foresatte, slik at de kan følge opp tema hjemme i etterkant hvis det er ønskelig.

Evalueringsmøte Varighet 15 – 30 minutter

Deltagerne på dette møtet er de samme som på formøtet. Vi tar opp eventuelle reaksjoner fra elevene, og hvordan dette skal følges opp videre. Avklarer hvem som gjør hva.

Vi har en kort evaluering av undervisningen, hvor vi oppfordrer samarbeidspartnere til å komme med innspill som vi kan ta med oss videre.

Evaluering av prosjektet

Prosjekt 6.klasse er stadig i utvikling. Vi tar med oss tilbakemeldinger vi får fra samarbeidspartnere, og jobber stadig med å «finpusse» undervisningen for at den skal treffe målgruppen så godt som mulig.

Vi evaluerer hver eneste undervisning i etterkant, og gjennomgår hva som fungerte godt, og hva vi kunne gjort annerledes. Samtidig blir vi som jobber i prosjektet stadig mer drevne, og tryggere i å undervise. Dette gjør at vi lettere klarer å tilpasse undervisningen til den enkelte skoleklasse/de enkelte elevene.

Vi følger godt med på alle tilgjengelige kilder som er aktuelle for vårt voldsforebyggende prosjekt, for å kunne innlemme ny forskning og informasjon i undervisningen når det er hensiktsmessig.

Høsten 2019 engasjerte vi psykologspesialist Cathrine Dahle til å bistå oss i en større evaluering av prosjektet. Dahle observerte to undervisninger med tilhørende møter på to ulike skoler. I all hovedsak var tilbakemeldingene positive. Dahle hadde innspill til ulike endringer, som vi har implementert i vårsemesteret 2020.

Tilbakemelding fra samarbeidspartnere

Vi skriver referat fra hvert skolebesøk, og i referatene inngår tilbakemeldinger vi får fra samarbeidspartnere.

Tilbakemeldinger som går igjen er at undervisningen er godt tilpasset barnas nivå, barna er interessert og aktive, det er et viktig tema, og det er fint at det kommer noen utenfra med kompetanse på området.

Barneverntjenestene gir tilbakemelding på at de setter pris på å kunne delta og at det er nyttig for dem å kunne presentere seg for barna uten at det er noe spesielt som har skjedd.

Reaksjoner/oppfølging etter våre besøk

Det hender i noen klasser at enkelte elevers utsagn eller reaksjoner på undervisningen skaper bekymring hos lærere og helsesykepleiere, eller hos oss fra krisesenteret. Av og til har det allerede vært en bekymring, som blir forsterket. Dette blir fulgt opp på skolen, og i noen tilfeller meldes det bekymring til barneverntjenesten.

I noen tilfeller har helsesykepleiere og lærere ønsket å drøfte med oss i etterkant av undervisningen rundt elever/ de er bekymret for.

Vi oppfordrer kommunene selv til å ha fokus på temaet vold i nære relasjoner ovenfor sine elever, siden prosjektet vårt kun konsentrerer seg om elever i 6.klasse, og begrenser seg til en skoletime pr klasse i året. Vi ser at våre besøk ved skolene setter vold i nære relasjoner på dagsorden, og at det blir en synliggjøring av hvor viktig det er at skolen har fokus på tematikken. Vår opplevelse er at lærerne har en økt bevissthet rundt vold i nære relasjoner etter våre besøk.

Positive bi-effekter

Vi ser at prosjektet har positive ringvirkninger i forhold til at krisesenterets tilbud blir bedre kjent blant hjelpeapparat i kommunene, og at det kan oppleves tryggere å ta kontakt med senteret for veiledning eller drøfting når man allerede har etablert en kontakt.

Vi ser også at både lærere og helsesykepleiere får økt kunnskap både om tema vold i nære relasjoner og om hjelpeapparat.

Prosjektet gir ansatte god trening i å snakke med barn om vold i nære relasjoner, og det skaper engasjement hos de ansatte.

Utfordringer og prioriteringer

Det er en utfordring for prosjektet at krisesenteret dekker et så stort geografisk område. Det er lange reiseavstander, og mye tid og ressurser går med til reising og overnatting. Vi ser at ved å bruke mer tid på planlegging og organisering tidlig på året kan vi bruke ressursene mer effektivt.

Dette året har vært ekstra utfordrende også på dette området på grunn av pandemien. Det har vært utfordrende å planlegge skolebesøk, og vi har måttet avlyse mange besøk på grunn av stengte skoler eller reiserestriksjoner.

Det er utfordrende at vi ikke lenger har anledning til å søke prosjektmidler, da kun frivillige organisasjoner er innenfor søkerkriteriene. Krisesenteret jobber for å finne alternative løsninger, da vi ser på dette arbeidet som svært viktig i forhold til å forebygge at barn vokser opp med vold i nære relasjoner. Per nå må vi i større grad enn tidligere prioritere hvilke skoler og kommuner vi skal besøke. Foreløpig har vi prioritert de skolene som selv har tatt kontakt og ønsket undervisning, da dette gjelder forholdsvis mange skoler.

Visjoner og refleksjoner

Arbeidet med prosjekt 6.klasse oppleves som givende og meningsfylt. Vi ser at det er et stort behov for at både barn og voksne får økt kunnskap og kompetanse om vold i nære relasjoner og hvilke hjelpetilbud som finnes. Vi tror at prosjektet utgjør en viktig del av forebyggende

arbeid mot vold i nære relasjoner, og vi håper å etter hvert kunne implementere det som en del av krisesenterets ordinære drift. Ut i fra de tilbakemeldingene vi får fra skolepersonell med ønsker om mer kompetanse på området kunne det vært aktuelt med eget undervisningsopplegg kun for personale. Dette har vi nå muligheten til å bidra med gjennom et undervisningsprosjekt i samarbeid med Likestillingssenteret, «Våg å se, våg å handle». Vi har i 2020 også hatt mulighet til å ivareta ønskene om tilsvarende undervisning for mindre barn, gjennom prøveprosjektet «Prosjekt 3.klasse».

2. Voldsforebyggende prosjekt 3.klasse

Voldsforebyggende prosjekt i 3.klasse

I løpet av de seks årene vi har besøkt sjette-klassinger og undervist om vold i nære relasjoner har det vært en gjentakende tilbakemelding om at det kunne være behov for samme type undervisning tilrettelagt for mindre barn. Dette for at barn som lever med vold i hjemmet skal kunne få hjelp på et tidligere tidspunkt.

Krisesenteret har over en periode vurdert å starte opp et lignende prosjekt for mindre barn, og i 2020 bestemte vi oss for å prøve det ut. I 2020 ble kriteriene for å søke prosjektmidler til forebyggende arbeid endret slik at krisesentrene ikke lenger fikk anledning til å søke.

Krisesenterets styre besluttet at vi kunne lage et prøve-prosjekt for egne midler.

Målsetting

Målsettingen med Prosjekt 3.klasse er det samme som i Prosjekt 6.klasse, at elevene skal få økt kunnskap og handlingskompetanse når det gjelder vold i nære relasjoner, men på et tidligere tidspunkt. Vi ønsker at barna skal ha nok kunnskap til å kunne kjenne igjen ulike former for vold, og vite hva de kan gjøre og hvor de kan henvende seg for å få hjelp. Vi ønsker at de skal føle seg trygge på at det finnes voksne som vil hjelpe dem, og at det ikke er deres skyld at volden skjer.

I tillegg til å gi kunnskap og handlingskompetanse til elever skal prosjektet gi økt handlingskompetanse og kunnskap om vold i nære relasjoner til samarbeidspartnere som deltar. (Lærere, skolehelsetjenesten, barneverntjenesten, miljøterapeuter og assistenter).

Prosjektmedarbeidere

Det har vært Camilla Storlien (Sosionom) og Kjersti Huuse (Barnevernspedagog) som har jobbet med prosjektet.

Forberedelse

Det har vært viktig å lage et undervisningsopplegg som er godt faglig forankret, og som er godt tilpasset barnas alder med tanke på innhold, språk, tidsbruk og formidling. Det er prosjektmedarbeiderne som har jobbet med og satt sammen undervisningsopplegget. Det er hentet mye kunnskap og inspirasjon fra nettressursen «jegvet.no», og fra undervisningsopplegget krisesenteret har i 6.klasse.

Antall besøk

I høstsemesteret 2020 har vi besøkt 3 skoler og til sammen 6 klasser. Vi besøkte to kommuner i Gudbrandsdalen og en kommune i Nord-Østerdalen. All undervisning gikk om planlagt på prøve-prosjektet, til tross for pandemi.

Kontaktetablering

Vi valgte ut tre skoler i tre ulike kommuner, i ulike regioner. Skolene har ulik størrelse. Vi valgte skoler som kjenner godt til krisesenteret fra før, via prosjekt 6.klasse.

Vi tok kontakt med rektor på de aktuelle skolene pr mail, med forespørsel om å delta i dette prøveprosjektet. Vi opplevde at prosjektet ble godt mottatt, og at det gikk greit å få laget avtaler om undervisning.

Samarbeid

Samarbeidspartnere i forbindelse med prøve-prosjektet er rektorer, kontaktlærere, skolehelsetjenesten, barnevernstjenesten, miljøterapeuter og assistenter.

Praktisk gjennomføring

Gjennomføringen av besøk på den enkelte skole er lagt opp på samme måte som prosjekt 6.klasse da vi har erfaring med at det fungerer godt. Gjennomføringen er tredelt, med formøte, undervisning og et evalueringsmøte til slutt.

Formøte: Varighet ca 30 minutter

Formøtet er et møte mellom krisesenteret, lærere, barnevertjeneste og helsesykepleier, hvor vi forbereder undervisningen. Krisesenteret gir en kort presentasjon av temaene vi vil gå gjennom. Vi avklarer om det er spesielle hensyn som bør tas i klassen, og om det er elever med erfaringer knyttet til tema. Videre avklarer vi hvordan vi følger opp eventuelle reaksjoner underveis i undervisningen.

Undervisning: Varighet 45 minutter

Vi er to personer fra krisesenteret som underviser sammen. Undervisningen er tilrettelagt og tilpasset barn i 3.klasse. Vi avklarer begreper som kan være vanskelige. Vi legger opp undervisningen som en dialog, og med små oppgaver til barna underveis. Vi har også med et rollespill som illustrerer hva som kan være vold og hva som ikke er det.

Vi er innom temaene vold, nære relasjoner, ulike former for vold, ulike reaksjoner på vold, hvem kan hjelpe? Vold er aldri barn sin skyld.

Evalueringsmøte: Varighet 15 – 30 minutter

Dette er et møte med de samme deltagerne som på formøte. Vi evaluerer undervisningen og samarbeidspartnere kan komme med tilbakemeldinger. Vi drøfter også hvem som bør følge opp eventuelle reaksjoner som har kommet fra elevene underveis, og på hvilken måte oppfølgingen bør skje.

Evaluering av prosjektet

I og med at dette er et nytt prosjekt brukte vi ekstra tid på å innhente tilbakemeldinger fra lærere, helsesykepleier og barnevern etter hver undervisningstime. Dette var noe vi opplevde som veldig nyttig. Vi fikk mange gode tips, som vi brukte for å justere undervisningen underveis. Vi gikk også nøye gjennom hver undervisning sammen, og kom frem til ulike elementer som trengte justering.

En faktor som kom tydelig frem i alle undervisningene er at elever i 3.klasse har relativt mye kortere oppmerksomhetsspenn enn elever i 6.klasse. Vi opplevde at 45 minutter var absolutt maks av det vi kunne holde på, fortrinnsvis enda litt kortere.

En annen faktor var at vi opplevde at elever i 3.klasse har mindre «filter» på hva de sier i klassen. Det kan muligens komme av at de har mindre oversikt over mulige konsekvenser av å fortelle noe. Dette gjorde at man som underviser må være obs på å bidra til å skjerme barn fra å dele for mye med hele klassen. Videre var det viktig å finne en balansegang mellom å la elevene bidra med sitt selv om det ikke nødvendigvis var innenfor tema, og å holde den røde tråden i undervisningen og ikke minst holde tiden.

Det var en lærerik prosess fra å lage et materiale til å presentere det for elevene. Responsen fra elevene opplevde vi var utelukkende god. Vi opplevde at elevene var engasjerte, interesserte og ivrige. Flere kom bort for å slå av en prat etter undervisningene. Responsen fra

lærere, helsesykepleiere og barnevern har også utelukkende vært positiv. Vi får inntrykk av at dette er et tema fler kunne ønske det var mer av i skolen, og at det er positivt at det kommer noen utenfra og snakker om det.

På bakgrunn av de erfaringene vi har gjort oss til nå, og at vi har hatt forholdsvis få undervisninger ønsker vi å fortsette med dette som et prøve-prosjekt et semester til, før vi tar en ny evaluering og en beslutning på veien videre.

Vi ser absolutt at et slikt prosjekt kan være et viktig bidrag i det forebyggende arbeidet mot vold i nære relasjoner.

3. Prosjekt «Våg å se – våg å handle»

Gudbrandsdal Kriesesenter IKS har også i 2020 i samarbeid med Likestillingscenteret på Hamar tilbudt kurs til barnehageansatte, skole/SFO-ansatte og helsesykepleiere i kriesesenterets eier- og samarbeidskommuner om tema vold mot barn. Fokus har vært på å kunne snakke med barn om tema, hvordan oppdage volds- og overgrepsutsatte barn, og hvordan gå frem for å hjelpe disse barna.

Kurset vil gi deltagerne:

- Fagkunnskap om vold i nære relasjoner, omfang og skadevirkninger
- Innføring i bruk av barnebøker som samtaleverktøy
- Informasjon om kriesesenteret og andre hjelpeapparat

Kunnskap og trygghet:

- Til å fange opp signaler fra barn utsatt for vold i nære relasjoner
- Til å handle når barn blir utsatt for vold
- Til å arbeide forebyggende ved å løfte temaet og fjerne tabuene om temaene i det daglige

Kursene som ble avholdt i 2019 fikk svært gode tilbakemeldinger fra deltagerne. I 2020 var det planlagt tre kurs i våre kommuner, på Vinstra, Lillehammer og Tynset, pluss et kurs på Gjøvik. På grunn av pandemien og høyt smittetrykk var det kun kurset på Vinstra som kunne gjennomføres. Det er planlagt ny søknad om midler slik at det kan avholdes flere kurs høsten 2021.

4. Sanserom

Mange reaksjoner og plager etter vold er i stor grad kroppslige. Derfor er det viktig å jobbe aktivt med kroppen etter traumer. Traumearbeid er i stor grad reguleringsarbeid.

Reguleringsarbeid skjer via alle sansene, og man kan øve på egen evne til regulering gjennom å aktivere alle sansene; syn, hørsel, smak, lukt, berøring, likevektsansen, og muskel- og nervesans (proprioseptiv-sans).

Syn, hørsel, lukt aktiveres via boblerør, beroligende lyder, stjernehimmel osv.

Proprioseptivsans, som er den sterkeste regulatoren, aktiveres ved å hoppe, kripe, danse, massasje, bruk av kuledyne og lignende. Likvektssansens stimuleres ved vugging, gynging, vibrasjon, musikk og lignende.

Gudbrandsdal Kriesesenter IKS ønsker å tilrettelegge for en kropporientert tilnærming også her på senteret, og har laget et eget sanserom på senteret, hvor barn og voksne beboere kan jobbe med å håndtere traumereaksjoner gjennom å koble på de ulike sansene.

Sanserommet har fokus på en dempende effekt, og å være tilstede. Det påvirker hjernen og nervesystemet. Det kan brukes som et fristed, til egen ivaretagelse.

Sanserommet kan også brukes til psykoedukasjon med barn og voksne, ved å kjenne på kroppslige reaksjoner, samtidig som man kjenner på hva som skjer i kroppen.

Sanserommet er en fin arena for samspill mellom barn og foreldre

Sanserom kan gi en god ramme for å jobbe kropporientert, bygge realisjon, og fremme godt samspill.



Sanserommet stod ferdig i desember 2019.

Vi opplever at sanserommet har en positiv effekt på både barn og voksne, og at mange av våre brukere ønsker å benytte seg av det.

5.7 Oppfølging i reetableringsfasen

Når beboere flytter ut fra senteret kan det gjøres avtale om oppfølging for en periode. Dette er et tilbud fra kriesesenteret, og det er opp til beboeren å vurdere om de trenger/ønsker oppfølging. Det kan være å komme til dagsamtaler, ha telefonkontakt eller å delta på ulike aktiviteter og tilbud kriesesenteret gir.

I 2020 har vi fulgt opp mange brukere med faste avtaler om å bli ringt til og mange har kommet innom på dagbesøk. De har gitt uttrykk for at dette har vært en viktig og nyttig støtte for dem i reetableringsfasen. Noen barn som har bodd lenge på senteret føler tilknytning til senteret og de ansatte, og for noen er det viktig å kunne opprettholde kontakten i en periode og å hindre at avslutningen blir for brå.

På spesielle høytidsdager i forbindelse med jul, påske, 17. mai og lignende, inviterer vi normalt sett nåværende og tidligere brukere til mat og hyggelig samvær.

Både dagbrukersamtaler, sosiale besøk og høytidssamvær har vært utfordrende i 2020 med tanke på korona-pandemien. Vi har måttet gjøre prioriteringer på hvem vi har kunnet invitere, for å unngå for mange mennesker inne på senteret, og begrense risikoen for å få smitte inn på senteret. I en kort periode fikk beboere som flyttet ut kun tilbud om oppfølging pr telefon. Påske og 17.mai ble kun feiret med de som bodde på senteret, da det var strenge nasjonale føringer for sosiale sammenkomster fra mars og utover.

5.8 Statistikk for 2020

Statistikken som presenteres i denne delen er rapportert inn fra Gudbrandsdal Kriesesenter IKS til Sentio research Norge. Statistikken vi rapporterer inn utgjør grunnlaget for nasjonal kriesesenterstatistikk. Diagrammene under er et lite utvalg av de tallene Gudbrandsdal Kriesesenter IKS har funnet mest interessant å presentere i denne årsmeldingen. I år ser vi det som naturlig å ha ekstra fokus på endringer knyttet til covid-19 og nedstenging av Norge i mars. For mer statistikk fra kriesesenteret viser vi til Bufdirs årlige utgivelse av nasjonal statistikk for kriesesenterne, hvor man kan gå inn og se tall fra hvert enkelt senter.

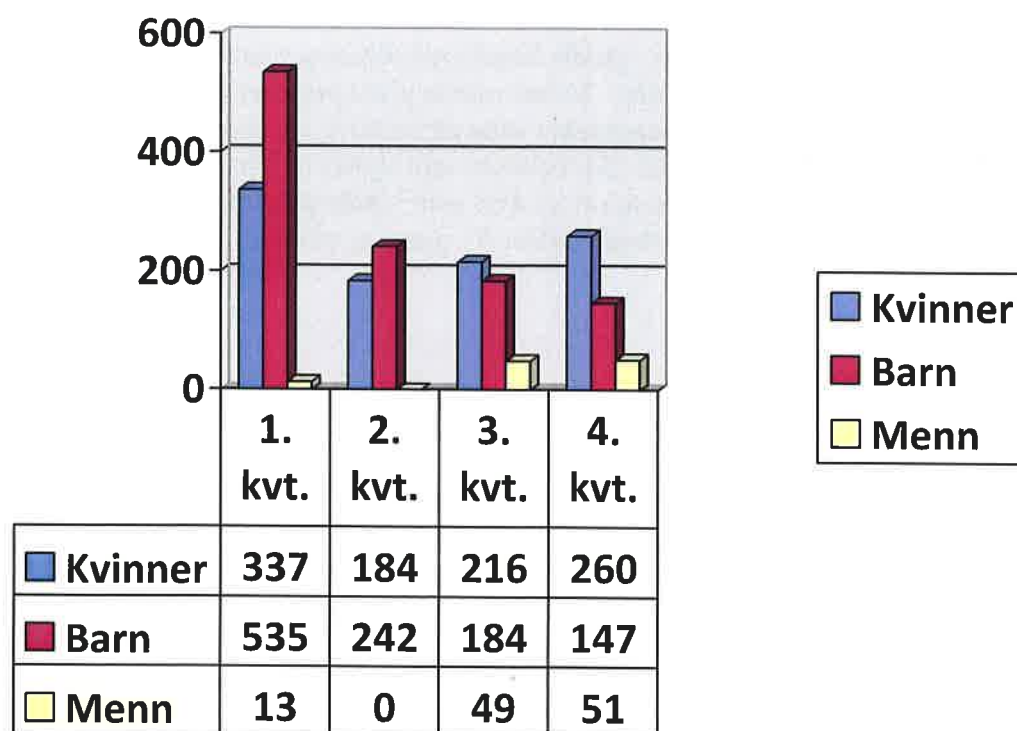
Antall overnattingsdøgn pr år:

År:	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Overnattingsdøgn	2669	2225	2613	1984	2172	2303	1343	2594	2434	1749	2218

Oversikten viser at antall overnattingsdøgn har ligget forholdsvis jevnt de siste ti årene, med et gjennomsnitt på 2430 overnattingsdøgn per år. I 2020 ligger antallet litt høyere enn året før, og noe lavere enn i 2018.

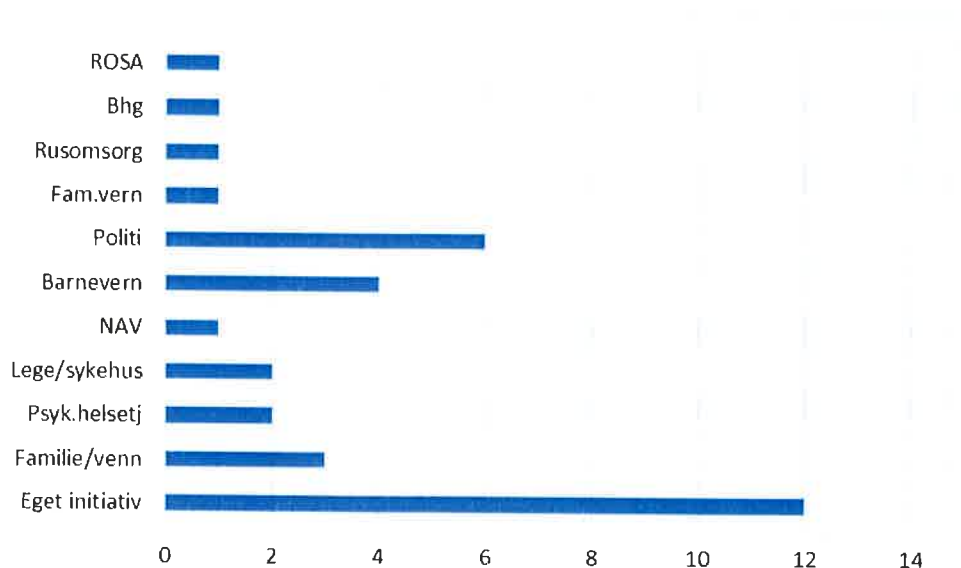
Noe påfallende er det at der antallet overnattingsdøgn økte fra 2019 til 2020, gikk antall beboere ned. I 2019 var det 31 voksne beboere ved senteret og 24 barn. I 2020 var antallet 25 voksne beboere og 23 barn. Dette sier noe om at det var færre mennesker som bodde på senteret i 2020. I og med at antall døgn gikk opp med litt over 400 vil det si at flere beboere hadde lengre opphold ved senteret. Dette kan blant annet skyldes at det var mindre tilgjengelighet hos annet hjelpeapparat, som brukerne våre ofte er avhengig av i forbindelse med reetablering.

1. Antall overnattingsdøgn pr kvartal:



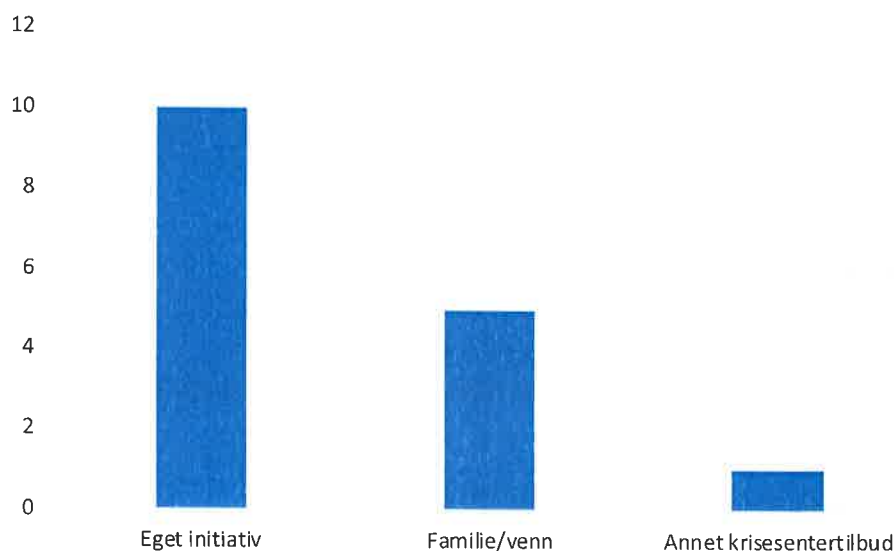
Av diagrammet ser man en tydelig endring før og etter første kvartal. Denne endringen skjer likt med nedsteningen 13.mars. Krisesenteret hadde 284 overnattingsdøgn i januar og 434 i februar, men i mars synker det til totalt 167 overnattingsdøgn. I første kvartal er det totalt 885 overnattingsdøgn, men de neste har henholdsvis 426, 449 og 458, altså en halvering fra første kvartal.

2. Hvordan kom beboeren i kontakt med krisesenteret?



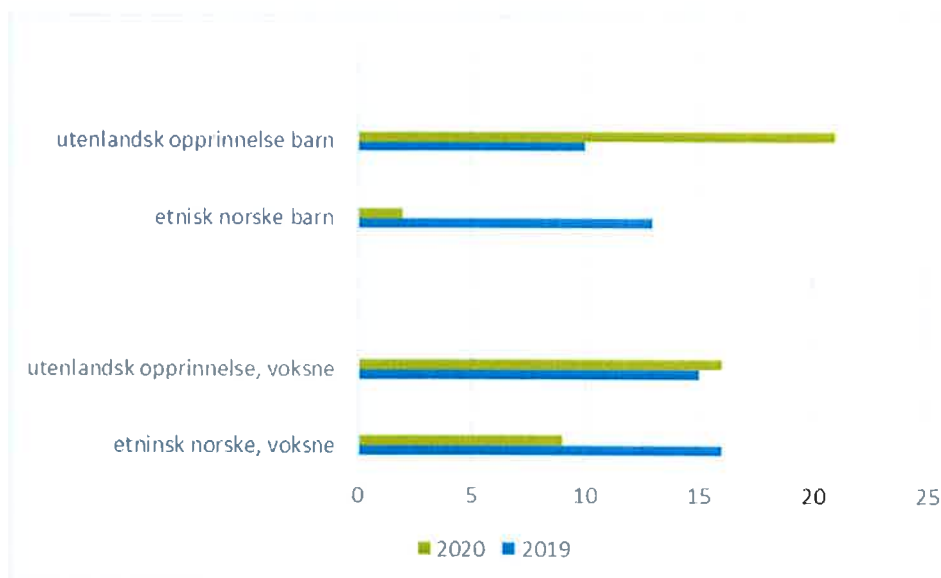
Av dette diagrammet ser vi at flere beboere tar kontakt på eget initiativ eller via familie/venner, og at færre kommer via annet hjelpeapparat. Enda tydeligere er dette blant dagbrukerne, som vi ser på neste diagram:

3. Hvordan kom dagbrukerne i kontakt med krisesentertilbudet



Også i forhold til telefonhenvendelser merket krisesenteret en klar nedgang på henvendelser fra annet hjelpeapparat etter nedstengingen 13.mars.

4. Beboere med utenlandsk opprinnelse:



Dette diagrammet sier noe om fordelingen av beboere som er etnisk norske, og beboere som har utenlandsk opprinnelse.

Det vi ser ut i fra diagrammet er at det var en markant nedgang i antall etnisk norske barn som bodde på krisesenteret fra 2019 til 2020. Hvor 56% av barna som bodde på senteret i 2019 var etnisk norske, hadde dette tallet falt til 9 % i 2020. Vi ser at antallet etnisk norske voksne beboere også har falt fra 2019 til 2020, mens antallet voksne med utenlandsk opprinnelse har holdt seg ganske stabilt.

Kvinner, menn og barn med minoritets-/utenlandsk opprinnelse:

Av kvinner som bodde på krisesenteret i 2020 hadde 16 utenlandsk opprinnelse, mens 9 kvinner var etnisk norske. 2 av 3 menn som hadde opphold på senteret i 2020 hadde utenlandsk opprinnelse. Av 23 barn som bodde på krisesenteret i 2020 var 21 av utenlandsk opprinnelse.

Dette er kvinner/menn som:

- er gift/samboer med norske menn/kvinner som har utøvd vold
- er gift/samboer med utenlandske menn/kvinner som har utøvd vold
- har vært utsatt for vold eller seksuelle overgrep i mottak
- eller som tidligere har blitt utsatt for vold eller seksuelle overgrep i hjemlandet eller i en flyktningsituasjon.
- kvinner utsatt for menneskehandel
- Er utsatt for æresrelatert vold/trusler fra storfamilie/miljø

Arbeidet med voksne og barn med minoritetsbakgrunn gir oss mange utfordringer i forhold til kommunikasjon og kulturforståelse. Vi bestreber oss på å benytte tolk i mange av samtalene også til barna ved behov. Beboere får brukt sitt eget morsmål og vi kan bedre sikre at de får uttrykt sine følelser og hvilke hjelpebehov de har. Videre hjelper senteret brukerne til å få informasjon og innsikt i hvordan det norske samfunnet er organisert og fungerer.

Vi og øvrig hjelpeapparat har store utfordringer vedrørende barna i familiene. Utfordringene ligger i hovedsak i kommunikasjon, fysisk og psykisk helse (bearbeiding av traumer) og skole- og barnehagetilbud.

Krisesenteret har hatt et godt samarbeid med flyktningetjenesten og barneverntjenesten i brukernes hjemkommuner og med krisesenterets vertskommune Lillehammer.

6.0 FOKUSOMRÅDER FOR 2021

Ekstern veiledning:

Vi vil fortsette med eksten veiledning 2 timer pr måned. Dette har vært viktig for trygghet og samhold i ansattegruppa, og for faglig og personlig utvikling.

Forebyggende arbeid:

Vi har stort fokus på forebyggende arbeid, markedsføring av krisesentertilbudet og informasjon om våre tilbud til ulike samarbeidspartnere og organisasjoner. 2020 ble et år hvor det var vanskelig å drive mye utadrettet virksomhet. Vi vil derfor videreføre dette fokusområdet til 2021. Vi vil i 2021 ha særlig fokus på informasjonsarbeid til- og samarbeid med tjenesteområder i kommunene, som vi vet møter mange voldsutsatte barn og voksne i sitt daglige arbeid. Vi ønsker at så mange som mulig skal ha kunnskap om vold i nære relasjoner, og kunne formidle kontakt med krisesenteret ved behov.

Prosjekt 6.klasse:

Gudbrandsdal Krisesenter IKS ønsker å videreføre dette prosjektet, som nå er etterspurt i skolene, også i 2021.

Prosjekt 3. klasse:

I forbindelse med prøve-prosjektet i 3.klasse høsten 2020 fikk vi bekreftet behovet for å undervise også mindre barn om vold i nære relasjoner. Vi fikk gode tilbakemeldinger fra lærere og samarbeidspartnere, og vi opplevde at barna var interessert og engasjert i tema. Vi vil videreføre dette som et prøveprosjekt våren 2021, før vi evaluerer og vurderer veien videre.

Våå å se- våå å handle:

Kurset fikk svært gode tilbakemeldinger på evalueringsskjema fra kursdeltagerne. Dessverre måtte flere kurs avlyses høsten 2020 på grunn av hensyn til smittevern. Vi ønsker i samarbeid med Likestillingssenteret å søke midler til å kunne tilby kurs også i 2021. Vi håper da å kunne tilby kurs på de stedene som ble avlyst sist, samt å gjennomføre nytt kurs i nord-dalen.

Kroppssorientert tilnærming:

I forbindelse med ferdigstilling av senterets sanserom ønsker vi å utvikle de ansattes kompetanse på bruk av kroppssorientert tilnærming til traumearbeid, slik at vi kan utvikle arbeidet vi gjør med våre brukere på dette området. Dette fokusområdet videreføres fra 2020, da det ikke ble mulig å prioritere dette området i året som gikk.

Oppfølging i reetableringsfasen

Vi ser at det er en utfordring for mange beboere som flytter ut at de har lite nettverk eller manglende støtte rundt seg. Brukere kan oppleve å ha utfordringer på mange områder når de er i startfasen av ny-etablering, gjerne etter mange år med vold og negativ kontroll. Flere

brukere med utenlandsk opprinnelse har hatt liten mulighet til å bli kjent med det norske samfunnet og hvordan det fungerer. Flere brukere har behov for bistand av ulikt type hjelpeapparat i etterkant av opphold på krisesenter, og mange skal gjennom vanskelige rettsprossesser både i forhold til straffesaker og i forhold til barnefordelingssaker. Erfaringsmessig kan det være vanskelig å stå i disse prosessene alene, og det kan være utfordrende å «områ» seg i hjelpeapparatet. Gudbrandsdal Krisesenter IKS ønsker å ta disse utfordringene på alvor, og ha fokus på å støtte senterets brukere også i etterkant av opphold og det akutte.

7.0 AVSLUTNING

Gudbrandsdal Krisesenter IKS har, som samfunnet ellers, vært preget av Covid-19 pandemien i 2020. Vi har i hele perioden fra begynnelsen av mars opprettholdt et døgnåpent tilbud til voldsutsatte. Det har vært noen begrensninger regulert av smitteverntiltak, men etter hvert hadde vi tilnærmet normal drift. Vi har fulgt strenge smitteverntiltak og råd og føringer fra FHI, kommuneoverlege, Fylkesmannen og Bufdir.

Vi har utarbeidet gode, konkrete kartleggingsprosedyrer for mottak av nye brukere, og smittevernrutiner både i forhold til brukere og ansatte. Det skal være trygt å komme til krisesentret, og informasjon om dette ble lagt ut på vår hjemmeside.

Den 6. november hadde vi et møte med Morten Bergkåsa, kommuneoverlege Lillehammer kommune, Ragnhild Bakken, vår kontaktperson i Lillehammer kommune og styreleder Anne Lise Haavold, vedrørende en «beredskapsplan» for håndtering av bekymring for smitte, og utbrudd av Covid-19 smitte blant ansatte eller beboere på krisesenteret. Vi drøftet en plan for hvordan vi skal håndtere karantene eller isolasjon av beboere, og personalsituasjonen hvis flere ansatte må i karantene samtidig.

Det er kommuneoverlegen som vil bistå oss i en slik situasjon, og det er han som sammen med oss vurderer om beboere kan være i karantene eller isolasjon på senteret. Lillehammer kommune har avtale med hotell for personer som må være i isolasjon, og de vil også ivareta våre beboere hvis en slik situasjon oppstår.

Våre smittevernprosedyrer skal ikke stå i veien for at våre brukere får ivaretatt sine behov for beskyttelse og omsorg under et opphold på senteret. Det har vært noen begrensninger i tilbudet om aktiviteter og fellesmåltider, men vi gjør vårt ytterste for å ivareta også dette. Personer som trenger en hånd på skulderen, og barn som trenger trøst og et fang å sitte på får dette. Dette er sårbare mennesker som er i en vanskelig livssituasjon og som skal ivaretas både fysisk og emosjonelt.

Gudbrandsdal krisesenter har som de fleste andre hatt noe ekstra kostnader i forbindelse med innkjøp av smittevernutstyr og økte lønnsutgifter, men dette er håndtert innenfor budsjett. Ingen ansatte eller brukere har vært smittet, noen har blitt testet, og testet negativt. Flere ansatte har vært i karantene etter utenlandsopphold, hjemme med forkjølelssymptomer, hjemme med barn som ikke hadde skole- og barnehagetilbud (før krisesenteransatte ble fikk status som «personell i kritiske samfunnsfunksjoner»), eller hjemme med barn med symptomer.

Krisesentre er en samfunnskritisk funksjon

Barne- og familiedepartementet 24.03.2020.

«Det er besluttet at ansatte ved krisesentrene defineres som personell i kritisk samfunnsfunksjon. Krisesentrene har en viktig funksjon for familier i krise. Kommunene har plikt til å sørge for et tilgjengelig krisesentertilbud til innbyggere som er utsatt for vold i nære relasjoner, jf. krisesenterloven § 1. Krisesentrene er også den eneste tjenesten som tilbyr et overnattingstilbud til denne gruppen.

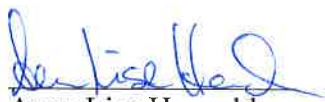
Barne- og familiedepartementet vurderer at krisesentrene vil få en stor samfunnsmessig betydning slik koronapandemien nå utvikler seg. Dette gjelder spesielt når det gjelder å beskytte og veilede personer som er utsatte for vold i nære relasjoner. Det er derfor viktig å opprettholde et fungerende krisesentertilbud.

Dette innebærer at ansatte i kommunenes krisesentre inngår i gruppen som kan benytte barnehage- og skoleplass. Det betyr også at ansatte på krisesenter ikke skal omdisponeres til andre oppgaver i kommunen.»

Vold i nære relasjoner er et alvorlig samfunns- og folkehelseproblem. Det er derfor viktig at det blir satt fokus på dette både nasjonalt og kommunalt, og at det følges opp med politisk vilje til å satse penger og ressurser for å forebygge, avdekke og bekjempe vold i nære relasjoner.

Gudbrandsdal Krisesenter IKS ser at hjelpen nytter, og at vi kan bety en forskjell for enkeltindivider i en tung og vanskelig fase i livet. Det gir mening og mot til å bestrebe oss på å gjøre en god jobb og fortsette å ha fokus på kvalitet, kompetanse og omsorg i vårt tilbud.

Lillehammer, 27/4.21



Anne Lise Haavold
Styreleder



Wenche Erlandsen
Daglig leder

